

ปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง
Factors Affecting Thai Tourists Towards Travelling to Chae Son National Park,
Lampang Province

กุมารี อุทิศสาร* และศรัญญา กันตะบุตร**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวและพักแรมที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนภายในเวลาไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 400 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และใช้สถิติอนุมาน ประกอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-49 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว เคยมาท่องเที่ยวที่อุทยานฯ แล้ว 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวระหว่าง 2,001 – 3,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมาจากเว็บไซต์ เดินทางมาท่องเที่ยววันเสาร์ – อาทิตย์ ระยะเวลาในการมาท่องเที่ยวคือ 1 วัน หาแหล่งข้อมูลในการจองที่พักจากเว็บไซต์ของอุทยานฯ และดำเนินการจองที่พักโดยจองผ่านเว็บไซต์ของอุทยานฯ

องค์ประกอบในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนในภาพรวมอยู่ในระดับมีผลมาก โดยเรียงลำดับการมีผลคือ 1) ด้านกิจกรรม โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรม มีความเหมาะสม 2) ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือบ่อน้ำพุร้อนแจ้ซ้อน 3) ด้านที่พัก โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือสถานที่พักมีความสะอาดสวยงาม 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือมีป้ายเตือนหรือป้ายให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ 5) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือมีป้ายบอกทางไปอุทยานฯ ชัดเจน 6) ด้านการบริการการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือมีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้คำแนะนำ/ดูแลในการท่องเที่ยว

Abstract

The purpose of this independent study was to study factors affecting Thai tourists towards travelling to Chae Son National Park, Lampang Province. The data was collected by using a questionnaire from sample group of 400 Thai tourists who travelled and stayed at Chae Son National Park, Lampang Province within 6 months. The data was analyzed by using the descriptive statistics which consist of frequency, percentage and mean and using inferential statistics which was one-way ANOVA.

* นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการและการเป็นผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

The result of this study revealed that most respondents are male. They are 30-49 years old. Their education is bachelor's degree. Their hometown is in the northern part of Thailand. They are bureaucrat/government/or officer/state enterprise employee. Their income is between 10,001 – 20,000 Baht. Most of them travelled by their own car and used to travel to National Park once. Their travel expenses were between 2,001 – 3,000 Baht. Most of them travelled with family and relatives. They got information about National Park from website. They came to travel during weekend and travelled for 1 day. They searched information for booking accommodation through National park's website and they also made a reservation through National park's website.

The study of factors affecting Thai tourists towards travelling to Chae Son National Park, Lampang Province indicated that overall components were high impact level. The results when sorting in descending order were 1) Activity, with the first subcomponent was activity expenses that were reasonable. 2) Attraction, with the first subcomponent was Chae Son Hot Spring. 3) Accommodation, with the first subcomponent was clean and beautiful accommodation. 4) Amenity, with the first subcomponent was warning signs or giving advice to tourists at various travel points. 5) Accessibility, with the first subcomponent was clear road signs to the National Park, 6) Ancillary Service, with the first subcomponent was providing staff for advising/taking care of tourists.

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศและก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น โดยภาพรวมของปี 2561 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนกว่า 38 ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้ 2 ล้านล้านบาท ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวภายในประเทศสร้างรายได้กว่า 1 ล้านล้านบาท (BLT Bangkok, 2019)

ในปี 2561 การท่องเที่ยวกระจายรายได้สู่เมืองรองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจังหวัดลำปางเป็นหนึ่งในหลายจังหวัดที่มีการขยายตัวของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นกว่า 6% สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดกว่า 4,200 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดในภาคเหนือที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดมาแต่โบราณ วัฒนาอารามและสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รวมไปถึงความโดดเด่นทางศิลปวัฒนธรรม ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ของแต่ละพื้นที่ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ นอกจากนี้ ยังมีความโดดเด่นในด้านธรรมชาติทั้งป่าไม้และแหล่งต้นน้ำลำธารที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นอุทยานแห่งชาติหลากหลายแห่ง (บุญทวารณ วิงวอนและคณะ, 2555) โดยอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดลำปางที่ได้รับความนิยมมากที่สุดแห่งหนึ่ง มีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง เช่น น้ำตก แอ่งน้ำอุ่น บ่อน้ำพุร้อน และมีกิจกรรมภายในอุทยานฯ ที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการดำน้ำ การเดินป่าและกางเต็นท์พิชักร่ม และยังได้รับรางวัล “อุทยานแห่งชาติดีเด่นประจำปี 2543” และรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Awards) ปี 2543 (กนกวรรณ อติชาติ, 2558) ซึ่งในปี 2562 มีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นนักท่องเที่ยวหลักของอุทยานแห่งชาติที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นถือเป็นโอกาสที่จะสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวที่มากขึ้นได้ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดลำปางที่มีทรัพยากรและความโดดเด่นทางธรรมชาติตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงถือเป็นข้อ

ได้เปรียบในการสร้างโอกาสในการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดซึ่งเป็นเมืองรองและมักเป็นเมืองทางผ่านของนักท่องเที่ยวได้

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง เพื่อให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนและเป็นแนวทางในการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปางต่อไป

แนวคิดและทฤษฎี

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรคำนึงถึงองค์ประกอบในการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน (6As) ตามแนวคิดของ Pelasol (2012) ประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (Attractions) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การบริการการท่องเที่ยว (Ancillary Services) ที่พัก (Accommodation) กิจกรรม (Activities)

1. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (Attractions) เป็นเป้าหมายและปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ เช่น สภาพอากาศ ความสวยงามของธรรมชาติ ทิวทัศน์ ภูเขา แหล่งต้นน้ำลำธาร และสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ เทศกาล พิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย โดยแบ่งการคมนาคมได้เป็น 3 ประเภท คือ ทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายเมื่อไปถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน ระบบการสื่อสารต่างๆ

4. การบริการการท่องเที่ยว (Ancillary Services) คือ บริการนอกเหนือจากบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล ร้านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

5. ที่พัก (Accommodation) คือ ที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยวที่จัดเตรียมไว้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืนซึ่งควรมีความสะอาด ปลอดภัยและสะดวกสบาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน

6. กิจกรรม (Activities) คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวโดยสถานที่ท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างสะดวก (Pelasol, 2012)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษานี้มุ่งศึกษาปัจจัยองค์ประกอบในการท่องเที่ยว 6 ด้านตามแนวคิดของ Pelasol ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การบริการการท่องเที่ยว (Ancillary Services) ที่พัก (Accommodation) กิจกรรม (Activities) ที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปางซึ่งเป็นอุทยานแบบมีที่พักแรม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นที่นิยมและมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวมากที่สุดที่สุดในจังหวัดลำปาง

ขอบเขตประชากรในการศึกษานี้ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวและพักแรมในอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปางภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน โดยพบว่าในปี.ศ.2561 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและพักแรม

จำนวน 12,455 ราย (เทวัญ จันทร์พรหม, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2562) จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยและภูมิลำเนา เป็นคำถามแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (Attractions) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (Ancillary Services) ด้านที่พัก (Accommodation) ด้านกิจกรรม (Activities) โดย 1 หมายถึง มีผลน้อยที่สุด และ 5 หมายถึง มีผลมากที่สุด และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง เป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยจำแนกตามจำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวและอายุ โดยใช้สถิติ One-Way Analysis of Variance (ANOVA) กำหนดค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษา

1) ภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-49 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว เคยมาท่องเที่ยวที่อุทยานฯ แล้ว 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวระหว่าง 2,001 – 3,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานมาจากเว็บไซต์ เดินทางมาท่องเที่ยววันเสาร์ – อาทิตย์ ระยะเวลาในการมาท่องเที่ยวคือ 1 วัน หาแหล่งข้อมูลในการจองที่พักจากเว็บไซต์ของอุทยานฯ และดำเนินการจองที่พักโดยจองผ่านเว็บไซต์ของอุทยานฯ เป็นส่วนใหญ่

องค์ประกอบในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนในภาพรวมอยู่ในระดับมีผลมาก โดยเรียงลำดับการมีผลคือ 1) ด้านกิจกรรม โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม 2) ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือบ่อน้ำพุร้อนแจ้ซ้อน 3) ด้านที่พัก โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือสถานที่พักมีความสะอาดสวยงาม 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือมีป้ายเตือนหรือป้ายให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ 5) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือมีป้ายบอกทางไปอุทยานฯ ชัดเจน 6) ด้านการบริการการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยย่อยอันดับแรกคือมีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้คำแนะนำ/ดูแลในการท่องเที่ยว

2) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยว

กลุ่มมาเป็นครั้งแรก ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการมาท่องเที่ยว มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว 3,001-4,000 บาท เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ จากเว็บไซต์ เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว 1 วัน มีแหล่งข้อมูลในการจองที่พักคือเว็บไซต์ของอุทยานฯ และทำการจองที่พักโดยจองผ่านเว็บไซต์ของอุทยานฯ

กลุ่มเคยมา 1 ครั้ง ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการมาท่องเที่ยว มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว 2,001-3,000 บาท เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ จากเว็บไซต์ เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวัน

เสาร์-อาทิตย์ มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว 1 วัน มีแหล่งข้อมูลในการจองที่พักคือเว็บไซต์ของอุทยานฯ และทำการจองที่พักโดยจองผ่านเว็บไซต์ของอุทยานฯ

กลุ่มเคยมามากกว่า 1 ครั้ง ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการมาท่องเที่ยว มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวต่ำกว่า 2,000 บาท เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ จากญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว 2 วัน มีแหล่งข้อมูลในการจองที่พักคือญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก และทำการจองที่พักโดยโทรจอง

3) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการมาท่องเที่ยว เคยมาท่องเที่ยวแล้ว 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว 2,001-3,000 บาท เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ จากเว็บไซต์ เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว 1 วัน มีแหล่งข้อมูลในการจองที่พักคือเว็บไซต์ของอุทยานฯ และทำการจองที่พักโดยจองผ่านเว็บไซต์ของอุทยานฯ

กลุ่มอายุ 30-49 ปี ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการมาท่องเที่ยว เคยมาท่องเที่ยวแล้ว 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวต่ำกว่า 2,000 บาท เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ จากเว็บไซต์ เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว 1 วัน มีแหล่งข้อมูลในการจองที่พักคือเว็บไซต์ของอุทยานฯ และทำการจองที่พักโดยโทรจอง

กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะในการมาท่องเที่ยว เคยมาท่องเที่ยวมากกว่า 5 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว 2,001-3,000 บาท เดินทางมากับครอบครัวและญาติ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานฯ จากญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว 2 วัน มีแหล่งข้อมูลในการจองที่พักคือญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก และทำการจองที่พักโดยจองผ่านเว็บไซต์ของอุทยานฯ และโทรจอง

4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง จำแนกตามจำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวและอายุ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการมีผลขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนจังหวัดลำปาง

องค์ประกอบในการท่องเที่ยว	องค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด	จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยว	อายุ
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว	บ่อน้ำพุร้อนแจ้ซ้อน	แตกต่างกัน กลุ่มมาเป็นครั้งแรก > กลุ่ม 1 ครั้ง/กลุ่มมากกว่า 1 ครั้ง	ไม่แตกต่างกัน
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มีป้ายบอกทางไปอุทยานฯ ชัดเจน	แตกต่างกัน กลุ่มมาเป็นครั้งแรก > กลุ่ม 1 ครั้ง/กลุ่มมากกว่า 1 ครั้ง	แตกต่างกัน กลุ่มน้อยกว่า 30 ปี/ 30- 49 ปี > กลุ่ม 50 ปีขึ้นไป

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	มีป้ายเตือนหรือป้ายให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ	แตกต่างกัน กลุ่มมาเป็นครั้งแรก > กลุ่ม 1 ครั้ง/กลุ่มมากกว่า 1 ครั้ง	แตกต่างกัน กลุ่มน้อยกว่า 30 ปี/ 30-49 ปี > กลุ่ม 50 ปีขึ้นไป
4. ด้านการบริการการท่องเที่ยว	มีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้คำแนะนำ / ดูแล ในการท่องเที่ยว	แตกต่างกัน กลุ่มมาเป็นครั้งแรก > กลุ่มมากกว่า 1 ครั้ง	แตกต่างกัน กลุ่มน้อยกว่า 30 ปี/ 30-49 ปี > กลุ่ม 50 ปีขึ้นไป
5. ด้านที่พัก	สถานที่พักมีความสะอาดสวยงาม	แตกต่างกัน กลุ่มมาเป็นครั้งแรก > กลุ่ม 1 ครั้ง/กลุ่มมากกว่า 1 ครั้ง	แตกต่างกัน กลุ่มน้อยกว่า 30 ปี/ 30-49 ปี > กลุ่ม 50 ปีขึ้นไป
6. ด้านกิจกรรม	ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	แตกต่างกัน กลุ่มมาเป็นครั้งแรก > กลุ่มมากกว่า 1 ครั้ง	แตกต่างกัน กลุ่มน้อยกว่า 30 ปี/ 30-49 ปี > กลุ่ม 50 ปีขึ้นไป

การอภิปรายผลการศึกษา

1. ปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย พบว่าเป็นด้านความปลอดภัย (ดวงกมล บุญทวีทรัพย์, 2555) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวปริมาณพลของคณวิทำงานในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าเป็นด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ชิตวร ประดิษฐ์รอด, 2557) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสนหนอกว้าว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นด้านการบริการการท่องเที่ยว (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558) และไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พบว่าเป็นด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (รุ่งฟ้า สะแกกลาง, 2561)

2. ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือบ่อน้ำพุร้อนแจ้ซ้อน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย พบว่าเป็นความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว (ดวงกมล บุญทวีทรัพย์, 2555) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวปริมาณพลของคณวิทำงานในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแถบปริมาณพลมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม (ชิตวร ประดิษฐ์รอด, 2557) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสนหนอกว้าว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558) และไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พบว่าเป็นความสวยงามของสถานที่ (รุ่งฟ้า สะแกกลาง, 2561)

3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีป้ายบอกทางไปอุทยานฯ ชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสนหนอกว้าว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นมีป้ายบอกทางตลอดเส้นทาง (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีป้ายเตือนหรือป้ายให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย พบว่าเป็นความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก (ดวงกมล บุญทวีทรัพย์, 2555) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวปริมาณพลของคณวิทำงานในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแถบปริมาณพลมีบริการร้านขายสินค้าของฝากที่สดใหม่ (ชิตวร ประดิษฐ์รอด,

2557) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอกว๊ว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นจำนวนร้านอาหารและเครื่องดื่มเพียงพอ (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558) และไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พบว่าเป็นมีที่พักเพียงพอ (รุ่งฟ้า สะแกกลาง, 2561)

5. ด้านการบริการการท่องเที่ยว ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้คำแนะนำ/ดูแลในการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอกว๊ว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558) และสอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างรวดเร็ว (รุ่งฟ้า สะแกกลาง, 2561)

6. ด้านที่พัก ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสถานที่ที่มีความสะอาดสวยงาม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย พบว่าเป็นความเพียงพอของบ้านพัก/ลานกางเต็นท์ (ดวงกมล บุญทวีทรัพย์, 2555) และไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอกว๊ว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นมีที่พักเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558)

7. ด้านกิจกรรม ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอกว๊ว อุทยานแห่งชาติเขาแหลม พบว่าเป็นเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลให้ความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างดี (มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558)

ข้อเสนอแนะ

ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว ทางอุทยานแห่งชาติแจ้งข้อควรเน้นการประชาสัมพันธ์จุดเด่นภายในอุทยานฯ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจังหวัด/ภูมิภาคอื่นๆ ให้มากขึ้น โดยอาจเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์อย่างเว็บไซต์ บล็อก รีวิวการท่องเที่ยวหรือเว็บไซต์แนะนำการท่องเที่ยว รวมไปถึงการให้ดาราทหรือผู้มีอิทธิพล (Influencer หรือ Youtuber) มารีวิวการท่องเที่ยวที่อุทยานฯ เป็นการสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มีช่วงอายุระหว่าง 20 - 49 ปี ซึ่งเป็นวัยที่นิยมใช้สื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการบอกต่อปากต่อปาก (Word Of Mouth) ที่ถือเป็นช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้ และอาจทำการออกโฆษณาตามสื่อเพื่อโปรโมทช่วงเทศกาลท่องเที่ยว เช่น ผ่านทางโทรทัศน์หรือหนังสือท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มการรับรู้สำหรับนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป รวมไปถึงการถ่ายรูปมุมสวยๆ ของอุทยานฯ จุดที่น่าสนใจต่างๆ ลงในเว็บเพจเฟซบุ๊กที่มีอยู่แล้วของอุทยานฯ เป็นประจำเพื่อสร้างการจูงใจในการมาท่องเที่ยวและสร้างการจดจำให้แก่นักท่องเที่ยว

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำการศึกษาเส้นทางที่นักท่องเที่ยวจะสามารถเดินทางมายังอุทยานฯ และจัดทำป้ายบอกระยะทางไปอุทยานฯ เป็นระยะ ซึ่งการติดตั้งป้ายควรคำนึงถึงผู้ขับขี่และผู้โดยสารมาโดยรถยนต์ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถส่วนตัว จึงควรจัดทำป้ายที่มีขนาดใหญ่พอดี ตัวหนังสือชัดเจน อ่านได้ง่าย และอยู่ในระดับสายตาเพื่อให้ง่ายต่อการมองเห็นเนื่องจากนักท่องเที่ยวอาจเพิ่งเคยมาเป็นครั้งแรกหรือไม่ชินทาง ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายยิ่งขึ้น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ทางอุทยานฯ ควรทำการสำรวจสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยานฯ เพื่อทำการติดตั้งป้ายเตือนหรือป้ายให้คำแนะนำตามจุดต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบและระมัดระวังในจุดที่เป็นอันตรายได้ง่าย เนื่องจากมีป้ายเตือนหรือป้ายให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ มีผลต่อนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มมาเป็นครั้งแรกมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

ด้านการบริการการท่องเที่ยว อุทยานฯ อาจทำการปรับปรุงพัฒนาในด้านการบริการ โดยมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่หรือพนักงานภายในอุทยานฯ ในด้านการบริการให้เกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยวและสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยว

จากการได้รับการบริการที่ดี เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้คำแนะนำ / ดูแล ในการท่องเที่ยวมีผลต่อนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นครั้งแรก

ด้านที่พัก เนื่องจากสถานที่พักให้มีความสะอาดสวยงามมีผลต่อนักท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด ดังนั้น ทางอุทยานฯ จึงควรมีการปรับปรุงพัฒนาที่พักอย่างต่อเนื่องไม่ให้เกิดความทรุดโทรมและมีการทำความสะอาดที่พักรูปแบบเป็นประจำ

ด้านกิจกรรม จากผลการศึกษาค้นคว้าประกอบย่อยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมภายในอุทยานฯ เช่น การดำน้ำเขื่อนล้น การแช่น้ำพุร้อนล้นเขื่อน กางเต็นท์พักผ่อน จึงควรพิจารณาปรับราคาให้เหมาะสม ไม่แพงจนเกินไป

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อติชาติ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและการเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน จังหวัดลำปาง*. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *แถลงข่าวสถานการณ์การท่องเที่ยวปี 2561 และแนวโน้มปี 2562*. สืบค้นจาก <https://www.mots.go.th/>
- ชิตพร ประดิษฐ์รอด. (2557). *ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริมาณของคณวิทย์ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- ดวงกมล บุญทวีทรัพย์. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติห้วยขาแข้ง จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- เทวัญ จันทร์พรหม. *หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน*. (16 ธันวาคม 2562). สัมภาษณ์.
- บุญพาวรรณ วิงวอนและคณะ. (2555). *การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง*. สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters/
- มาศสุภา นิมบุญจาช. (2558). *การศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอกแก้ว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม)*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- รุ่งฟ้า สะแกกลาง. (2561). *พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา*. (การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- BLT Bangkok. (2019). *ท่องเที่ยวไทยบูมรับบท.38 ล้านคน กวาดรายได้เป็นอันดับ 4 ของโลก*. สืบค้นจาก <https://www.bltbangkok.com/>
- Pelasol, J. (2012). Igcabugao: A Potential Tourist Destination in the Southern Part of Iloilo Philippines. *International Peer Reviewed Journal*, (8), 90-97.